

Nei-flertall

■ Islands søknad om EU-medlemskap har ikke endret nordmenns syn på EU. 58 prosent av de spurte sier at de vil stemme nei ved en eventuell folkeavstemning, mens 42 prosent sier at de vil stemme ja, viser en meningsmåling Respons har utført for Aftenposten. Dette er nøyaktig samme fordeling som i mai, og andelen usikre er også uendret på 15 prosent. Bare blant dem som stemmer Høyre er det et klart ja-flertall. ©NTB

Firer ikke på lønnskrav

■ Politiet kommer ikke til å fire på kravene for å bidra til lønnsutjevning. – Vi kan ikke nedprioritere lavlønne menn til fordel for lavtlønne kvinner, sier **Arne Johannessen**. Lederen av Politiets Fellesforbund varslar dermed beinhard lønnskamp under hovedoppgjøret til våren. Tariffoppgjøret og likelønsspørsmålet blir et sentralt tema når forbundet i morgen starter sitt tre dager lange landsmøte.

Mye til gode

■ Staten har mer enn 20 milliarder kroner til gode hos oss i form av ubetalt skatt, misligholdte studielån, bøter, avgifter, bidrag og NRK-lisens som for lengst skulle ha vært betalt. Noen av kravene er snart nærmere 30 år gamle, men staten sliter med å drive inn det den har til gode. Bunken hos Statens innkrevingssentral øker årlig med rundt 1,3 millioner nye krav, skriver Aftenposten. ©NTB

Ny runde

■ **Gro Elisabeth Paulsen** fra Oppland ble i helgen gjenvalgt som leder i Norsk Lektorlag (NLL) på organisasjonens landsmøte. Paulsen har ledet NLL siden 2003 og ble enstemmig valgt ved akklamasjon. ©NTB

Skal bli enige om kvoter

I morgen møtes Norge og EU i Bergen for å starte forhandlingene om en kyststatsavtale for 2010.

Det skal forhandles om makrell, men også om generell adgang til soner, kvotebytte og en rekke andre problematiske forhold.

Jaget bort. Konflikten som oppsto i høst, da norske fiskere ble jaget bort fra makrellfeltene i EU-sonen i strid med den gjeldende avtalen, gjør ikke atmosfæren rundt forhandlingene spesielt gode. Det er likevel håp om resultater før utgangen av året.

– Jeg tror begge parter har et ønske om å komme fram til en avtale for 2010. I motsatt fall vil makrellbestanden være den største taperen. Et brudd vil åpne for et uregulert fiske, sier Norges forhandlingsleder, avdelingsdirektør Ann Kristin Westberg i Fiskeri- og kystdepartementet.

Nytt møte. De bilaterale forhandlingene i Bergen vil vare hele uka, men vil trolig ikke ende med noen konklusjon. Det er allerede berammet et nytt møte i Brussel i begynnelsen av desember, men heller ikke der er det garanti for at det blir en løsning.

Det dreier seg ikke bare om makrellen og gjensidig adgang til sonene.

Kvotebytte. Et annet stort tema i Bergen, er kvotebytte mellom Norge og EU.

I EUs farvann er viktige fiskeslag, som kolmule, så hardt beskattet at det ikke lenger er så enkelt å bytte kolmule med for eksempel torsk i Barentshavet. Byttebalansen er endret til Norges favor, etter som Barentshav-torsken og flere andre fiskeslag i norske soner er i fin forfatning. EU har rett og slett ikke «betalingsvev» til å sikre seg den retten de ellers kunne ha fått til å fiske torsk i Barentshavet. ©NTB

Slår tilbake mot klima

Astrid Dåstøl

astridda@vl.no

22 310 401

Slik plukker klimaforskerne fra hverandre skeptikernes påstander.

Et knippe norske forskere og professorer tror ikke på at klimaendringene er menneskeskapte. De går under navnet klimaskeptikere. Mange av dem er medlemmer av foreningen Klimarealistene, ledet av den inntil nylig aktive Frp-politikeren Sverre Korseth sr. Vårt Land har bedt kjente klimaforskere se nærmere på noen av klimaskeptikernes påstander.

Varmere klode. FN's klimapanel advarer om global oppvarming som kan gi farlige klimaendringer. Men ifølge klimaskeptikere har temperaturen på kloden sunket siden 1998.

– Klimaskeptikere bruker bevisst det året som startpunkt, fordi 1998 er det varmeste året siden man begynte å gjøre målinger. Dermed er det lett å få temperaturkurven til å gå nedover, poengterer Erik Kolstad ved Bjerknæssenteret for klimaforskning.

Omtrent hvert femte år kommer varme vannmasser opp til overflaten og frigir mye varme til atmosfæren. El Niño er et værphenomen som gjør luften varmere på den sørlige halvkule.

– Det er en El Niño på gang nå, og derfor er det fare for at 2010 blir det hittil varmeste

året, hvis den blir kraftig, sier Kolstad.

Hockeykølle. Gjennom historien finner vi hele tiden perioder på mellom fem og ti år der temperaturen på jorda går ned, samtykker forsker Knut Alfsen ved Cicero senter for klimaforskning.

– Snakker vi om langsiktige trender, må vi se på gjennomsnittsverdier på over 30 år, sier Alfsen.

I 1999 kom Michael Manns såkalte hockeykurve. Den viser hvordan temperaturen de siste 2000 årene har vært relativt stabil, og skutt i været siste halvdel av 1900-tallet. Den ser ut som en liggende hockeykølle. Klimaskeptikere støtter seg blant annet til den japanske forskeren Akufuso, som mener at oppvarmingen som er målt fram til år 2.000 er en ordinær svingning oppover på kurven. Men Alfsen er ikke i tvil om at Manns teori er riktig.

– Når man borer hull i bakken, kan man se tegn på temperaturvariasjoner som har vært på overflaten nedover i lagene. Funnene fra slike undersøkelser viser samme utvikling som hockeykurven, med litt variasjon. Undersøkelsene i borehull samsvarer også med funn i tre-ringer og avsetninger av pollen fra flere hundre år tilbake, begrunner han.

Mye utslipp. Når dyr og planter råtner, frigjøres også CO₂. Klimagassen er avfallsstoff under fotosyntesen og havet tar opp og gir fra seg CO₂. Klimaskeptikere mener utslippene fra menneskelig aktivitet er for små til å påvirke klimaet.

– FN's klimapanel og Cicero er i sine formålsparagrafer forpliktet til å arbeide for å bevise at klimaendringene er menneskeskapte. Vi Klimarealister har ikke noe annet formål enn å finne ut av hva som er sant, og bringe det ut til folket. Vi baserer oss på vitenskap fra anerkjen-

te forskere, sier styreleder Sverre Korseth sr. i Klimarealistene.

Foreningen nærmer seg 400 medlemmer, hvorav rundt 20 er forskere eller vitenskapsmenn, ifølge Korseth.

– *Hvor sterk tilknytning har Klimarealistene til Frp?*

– Vi er en helt upolitisk orga-

KLIMA- TOPPMØTE

I desember møtes verdens ledere i København for å enes om en ny klimaavtale. Vårt Land holder deg oppdatert med aktuelle saker fram mot toppmøtet.

– Det er riktig at de naturlige utslippene av CO₂ er mye større enn de menneskeskapte, i størrelsesorden rundt fire prosent. Men de naturlige utslippene av CO₂ følges av et naturlig opp-tak, som gir en god balanse. Det naturlige nivået av klimagasser har holdt seg stabilt gjennom tusener av år. Så kommer de menneskeskapte utslippene som en strøm fra jordens indre, og derfor øker innholdet i atmosfæren, innvender Alfsen.

Sola. Det er ikke klimagasser som gjør jorden varmere, mener klimaskeptikere. Solforsker Pål Brekke peker på at aktiviteten på sola har økt de siste 150 årene, og mener den kan ha bidratt til at jorda er blitt varmere etter den industrielle revolusjon. Klimaforsker Rasmus Benestad ved Meteorologisk institutt peker på at klimaet påvirkes av istider, at jordens bane rundt solen har endret seg, solen og andre faktorer. Solflekker er magnetiske felter på sola, og tegn på at lyskula er i aktivitet.

– Det maksimale antallet solflekker ble målt i november 1958. Siden har det gått litt nedover og blitt ganske stabilt. Det er ikke noe som tyder på at solaktiviteten har endret seg de

Erik Kolstad ved Bjerknæssenteret for klimaforskning mener det er lett å få temperaturkurven til å gå ned.

Solforsker Pål Brekke mener det ikke er klimagasser som gjør jorden varmere.

Helge Drange slår ned på påstanden om at havet ikke stiger.

siste 50 årene, og derfor kan vi ikke forklare klimaendringene med sola, utdyper han.

Havet stiger. Helge Drange er professor i geofysikk ved Universitetet i Bergen og tilknyttet Bjerknæssenteret for klimaforskning. Han slår ned på påstanden om at havet ikke stiger.

– Det er faktisk feil. Tidevannsmålinger tilbake til 1880 viser at det globale havnivået har steget med godt over 20 centimeter. Satellittmålinger viser at havet stiger tre millimeter per år. Fordi klimaendringene gjør kloden varmere, stiger også havet. Når havet blir varmere, utvider det seg. Breene på land smelter, og etter hvert smelter også is på Grønland og Antarktis, forklarer Drange.

– Klimaforskerne er kjøpt og betalt

nisasjon, som har medlemmer fra Rødt og videre i hele fargeskalaen mot høyre. Tilfeldigvis er Frp et parti som deler noen av våre synspunkter.

– *Dere er veldig få, i forhold til klimaforskerne som mener klimaendringene er menneskeskapte. Hvorfor skal vi tro på dere?*

– Der er i dag flere vitenskapsmenn som ikke deler FN's klimapanels syn enn det antall forskere som står bak. Folk kan velge å tro på fakta eller propaganda. FN's klimapanel påberoper seg konsensus, men det er ikke vitenskap å være enige om noe, innvender Korseth. Vårt Land

Foto: Kyrre Lien/Scanpix

Helgens demonstrasjon i Oslo, til støtte for palestinerne på Vestbredden og Gazastripen, forløp stille. Rundt 400 deltok, blant annet representanter for Changemaker, Palestinakomiteen og AUF. Demonstrantene gikk Israelske ambassade.

Reklameflom på telefaks irriterer

Telefaksen var ikke død. Den summer og går i norske bedrifter og fylles opp med uønsket reklame.

Forbrukerombudet har fått et nytt problem å hankses med som de kanskje ikke hadde ventet på denne siden av årtusenskiftet.

– Vi mottar nå daglig henvendelser fra folk som er frustrerte fordi de oversvømmes av reklame på faksma-

kinene sine, sier jurist Frode Elton Haug i Forbrukerombudet til DN.no. Ombudet har så langt i år mottatt mer enn dobbelt så mange henvendelser om faksreklame som på samme tid i fjor. Det er ikke forbudt å sende faksreklame til bedrifter som ikke har gitt samtykke.

– Jeg har snakket med mange småbedriftsledere rundt omkring som irriterer seg over dette. Vi

blir bombardert med reklame og attpåtil er det vi som mottar reklamen som må bære kostnadene med papir og blekk, sier gullsmed og talsmann for småbedriftene i NHO, Thomas Heyerdahl.

I Forbrukerombudet ville de ikke hatt noe imot at markedsføringsloven ble endret slik at næringsdrivende fikk samme beskyttelse som privatpersoner mot utsendelsene.

©NTB

maskeptikerne

Forsker Knut Alfsen ved Cicero senter for klimaforskning er ikke i tvil om at jorda blir stadig varmere. Selv om menneskelige utslipp av CO₂ utgjør en liten andel av den totale mengden, er det nok til å forrykke balansen, påpeker han.

Foto: Thomas Haugersveen

Fugler kan tape for olje

Vekst står mot vern i Kristiansund, der Fugleøya i havnebassenget ved byen kan bli en del av oljebasen.

Fugleøya er foreslått vernet av Direktoratet for naturforvaltning. I Kristiansund kommune kan denne naturperlen, som er et viktig hekkeområde for sjøfugl, bli regulert til baseområde for oljenæringen.

Vil hindre. – Vi arbeider for å forhindre dette, og tror vi skal greie det, sier Viggo Jordahl, som representerer SV i Kristiansund bystyre.

Han viser til at miljøvernminister Erik Solheim (SV) har siste ord, og at en status som verneområde kan være like om hjørnet.

– Dessuten finnes det alternativer for en utbygging av oljebasen, både i Averøy og på Husøya, mener Jordahl.

Stor base. Oljebasen Vestbase i Kristiansund har i løpet av noen ganske få år utviklet seg til å bli et av de store baseområdene i Norge. Det spesielle med basen er at den ligger veldig sentralt i byen. Vel sentralt, vil nok mange si.

Basen strekker seg 2,3 kilometer fra sentrumsbebyggelsen til flyplassen.

Arbeiderpartiet styrer byen, og partigruppen skal være delt i synet på Fugleøya som framtidig baseområde.

Optimisme. – Oljebasen har gitt byen velstand og arbeid. Optimismen er tilbake. Jeg tør egentlig ikke tenke på hva byen ville ha vært uten basen, sier ordfører Per Kristian Øyen (Ap).

Han er klar på at byen ikke «kan leve bare av måser». Han innser at Fugleøya er politisk kontroversiell, men håper likevel at det skal bli samling om en utvidelse av oljebasen til å omfatte Fugleøya når arealplanen skal diskuteres videre i februar.

©NTB

DETTE ER KLIMA-SKEPTIKERNE

Svenn Korseth sr. –forretningsmann og styreleder i Klimarealistene.

Ole Henrik Ellestad – ansatt ved Senter for industriforskning (nå Sintef), gikk så til Statoil som leder for forskningen innen petrokjemi og raffinering. Professor II i petrokjemi og katalyse ved Universitetet i Oslo fra 1985 til 1996. Direktør for Området for naturvitenskap og teknologi (NT) i Forskningsrådet fra 2001.

Olav Martin Kvalheim – professor ved Kjemisk Institutt, Universitetet i Bergen.

Ole Humlum – naturgeograf ved Universitetet i Oslo.

Pål Brekke – solforsker. I seks år nestleder for Nasas arbeid med satellitten Soho, et solobservatorium som varsler solstormer. Nå seniorrådgiver og romforskningskoordinator ved Norsk Romsenter.

Per Engene – biokjemiker. Har sammen med Göran Tulberg skrevet boka *Klimaet – vitenskap og politikk* om hvordan naturlover styrer innholdet av karbondioksid i atmosfæren.

Asmund Moene – tidligere fagsjef ved værvarslingen på Østlandet ved Meteorologisk institutt.

Einar Sletten – professor ved kjemisk institutt, Universitetet i Bergen.

Trond Vevelstad – pedagog og biolog.

Tom V. Segalstad – førsteamanuensis i geokjemi, UiO.

Petter Tuvnes – metallurg og sivilingeniør. Tidligere forsker ved Hydros materialtekniske avdeling.

Jan-Erik Solheim og **Oddbjørn Engvoll** – pensjonerte profesorer fra institutt for astrofysikk ved Universitetet i Oslo.

Per Jan Langerud – pensjonert ingeniør.

Trygve Gundersen – overingeniør.

Arne Plassen – ingeniør.